

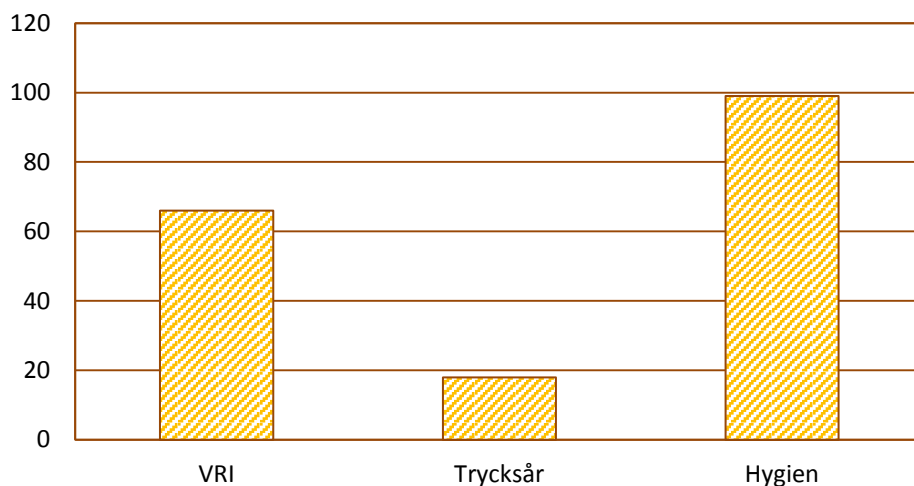
Anmälan - vårdrelaterade infektioner, trycksår och hygien

Vårdskador skapar lidande för patienter och ökade kostnader för samhället. Patientsäkerhet är ett prioriterat område och flera aktörer har sedan många år bevakat patientsäkerhetsfrågorna.

Patientnämndens förvaltning började 2013 att särskilt bevaka och registrera de problemområden som Sveriges Kommuner och Landsting följer i sina punktprevalensmätningar. Förvaltningen kan få fram data från inkomna ärenden som rör vårdrelaterade infektioner (VRI), trycksår, fallskador, nutrition och hygien. I ärenden som rör vårdrelaterade infektioner kan det finnas flera olika vårdrelaterade infektioner, till exempel ärenden som rör venkateterar. Det är svårt att bevaka just den sortens ärenden och på ett enkelt sätt tillika analysera vilken vårdrelaterad infektion det rör sig om.

En sammanställning har gjorts för ärenden som rör VRI, trycksår och hygien bland inkomna ärenden till förvaltningen under 2013-2014. Nedan redovisas dessa.

antal för 2013 och 2014

Resultat på nationell och regional/landstingsnivå

Nyligen utkom Socialstyrelsens patientsäkerhetsrapport som väcker en del frågor kring vården i riket men framför allt kring vården inom Stockholms läns landsting.

Enligt rapporten har de allvarligaste vårdskadorna minskat men patienter drabbas fortfarande av vårdskador. Vårdrelaterade infektioner är den vanligaste vårdskadan och en av de största hoten mot patientsäkerheten.

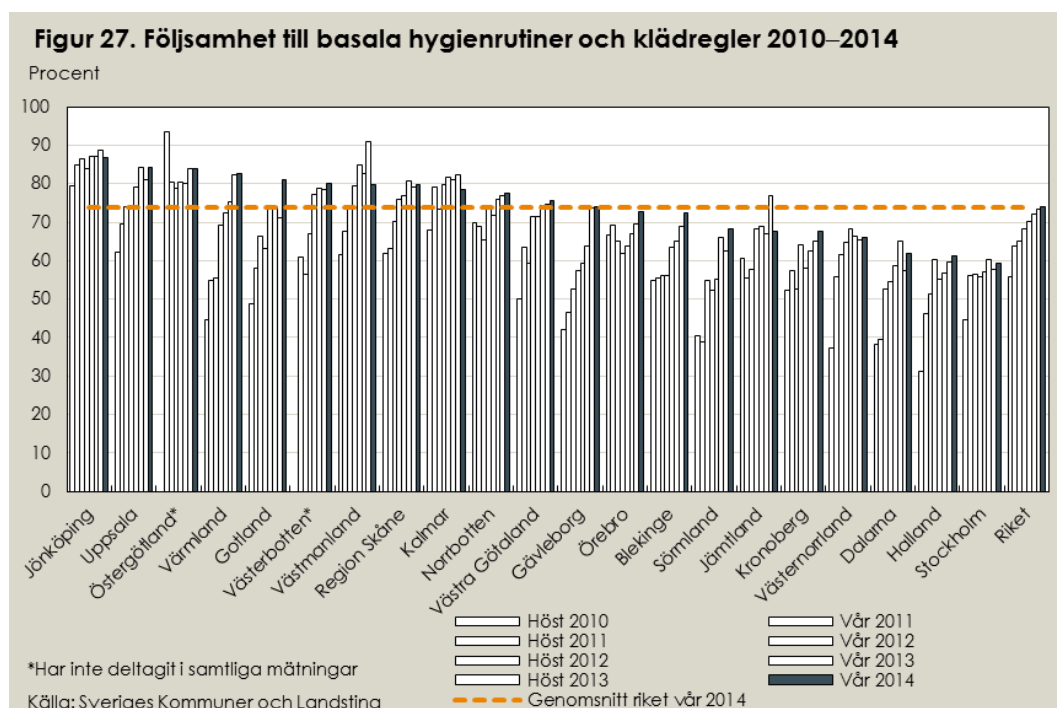

I sammanställningen som SKL och Socialstyrelsen har gjort krävs att landstingens ledningar visar att patientsäkerhetsfrågorna är prioriterade där man ställer krav, följer upp uppsatta mål och återkopplar resultaten. Vårdpersonalen upplever lite stöd från ledningen och intresset att rapportera avvikelser är lågt.

Mätningar har genomförts sedan 2009 och fortfarande drabbas 9 procent i genomsnitt av alla patienter som uppsöker den slutna hälso- och sjukvården av vårdrelaterade infektioner.

Basala hygienrutiner och klädregler

Enligt Socialstyrelsens rapport som grundar sig på material från SKL, är det fortfarande en fjärde del av personalen som ännu inte följer föreskriften om basala hygienrutiner som utkom 2007. Enligt statistiken nedan är Stockholm sämst på följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler.

Trycksår

Trycksår kan uppstå när en person ligger eller sitter i samma ställning en längre tid. Faktorer som spelar in är nedsatt cirkulation, nutrition och nedsatt allmäntillstånd. Enligt studier påverkas människan fysiskt, mentalt, emotionellt och socialt av trycksår. Smärtan beskrivs som outhärdligt.

Användningen av trycksårsförebyggande metoder har ökat men fortfarande drabbades i snitt 14 procent av patienter som ingick i SKL:s punktprevalensmätning som gjordes under 2014 av trycksår. I Stockholm drabbades 17 procent av de patienter som ingick i mätningen av trycksår. Här nedan ses siffrorna för alla landsting.

Tabell 14. Andel patienter med trycksår i somatisk slutenvård

Resultat från punktprevalensmätningar 2011–2014, presenterade i procent.

Landsting	Vår 2011	Höst 2011	Vår 2012	Höst 2012	Vår 2013	Höst 2013	Vår 2014
Kalmar	9	11	10	12	10	7	5
Jönköping	12	12	9	11	10	11	10
Halland	14	13	13	13	12	10	11
Västerbotten	16	11	13	13	11	14	11
Örebro	15	11	10	9	11	10	11
Gotland	10	16	16	9	13	18	13
Gävleborg	22	*	17	*	14	17	13
Jämtland	11	*	20	14	9	10	13
Värmland	19	14	13	16	17	11	13
Östergötland	17	*	17	*	15	*	13
Blekinge	22	*	20	*	17	16	14
Norrbottn	12	14	13	16	10	15	14
Västra Götaland	15	*	18	23	14	12	14
Riket	17	14	16	15	15	14	14
Region Skåne	18	14	18	15	20	16	15
Uppsala	17	*	18	*	17	*	15
Kronoberg	24	18	17	16	13	16	16
Sörmland	19	12	15	15	19	17	16
Stockholm	15	17	18	20	18	16	17
Dalarna	13	*	*	*	19	13	18
Västmanland	27	17	19	18	16	16	18
Västernorrland	31	20	15	17	23	13	19

*Deltog ej

Källa: Sveriges Kommuner och Landsting

Regelverk

Av första punkten i 2 a § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) framgår att Hälso- och sjukvården ska bedrivas så att den uppfyller kraven på en god vård. Detta innebär att den ska vara av god kvalitet med en god hygienisk standard och tillgodose patientens behov av trygghet i vården och behandlingen. Dessutom ska den vården enligt femte punkten samma paragraf tillgodose patientens behov av kontinuitet och säkerhet i vården.

Enligt 3:2 § patientsäkerhetslagen ska vårdgivaren vidta de åtgärder som behövs för att förebygga att patienter drabbas av vårdskador. För åtgärder som inte kan vidtas omedelbart ska en tidsplan upprättas.

I Socialstyrelsens föreskrift 2011:9 om Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete framgår att vårdgivaren är skyldig att upprätta ledningssystem, upprätta processer och kartlägga risker för att säkerställa att verksamheten bedrivs med god kvalitet och för att förebygga att patienten drabbas av vårdskada.

Förvaltningens synpunkter

Vårdskador leder till ökat lidande för patienter och leder till ökade kostnader för samhället i form av ökade antal vård dagar och fler behandlingar.

Förvaltningen konstaterar att antalet patientklagomål som relaterar till vårdskador är förhållandevis få här i Stockholmsregionen om man jämför med de resultat som redovisas på regional och landstingsnivå i olika mätningar. Orsaker till detta kan vara flera t.ex. att patienter inte alltid informerats eller uppmärksammas om att de drabbats av en vårdskada i samband med en sjukhusvistelse eller vårdepisod. Då patienters synpunkter och klagomål utgör viktigt underlag för vårdens fortsatta arbete med kvalitet och patientsäkerhet kommer förvaltningen att fortsättningsvis bevaka och följa dessa frågor.

Anmäles till nämnden för kännedom

Staffan Blom
Förvaltningschef

